

Till årsmötet

HÄLSOPROGRAM NIVÅ 2 FÖR ÖGONLYSNING

(känd ögonstatus inom 2 år före parning)

Önskemål om krav på ögonlysning för registrering av valpar har inkommit till styrelsen. Avelskommittén (AK) fick i uppdrag **2020** att diskutera och utreda frågan, samt komma med synpunkter och förslag. Kontakt togs med SKK, och CSK kan ansöka om att hälsoprogram på nivå 2 åter införs, vilket innebär att känd ögonstatus är tillräcklig för registrering.

AK har under de senaste tre åren noterat en trend att antalet ögonlysta cocker spaniels minskat, och att flertal uppfödare använder hundar som endast har känd genetisk status för progressiv retinal atrofi (PRA), och ibland tyvärr inte ens det. Det finns dock flera andra allvarliga ögonsjukdomar som drabbar rasen, och därför är det viktigt att även ögonlysa hundarna så att dessa sjukdomar kan upptäckas, och vi därmed kan avla på friska djur, eller i vart fall undvika att dubbla på samma defekt.

Beslut togs av styrelsen **2020**, och AK fick i uppdrag att ta fram statistik för ögonstatus av föräldradjur vid parning, och redovisa detta för styrelsen inför en eventuell begäran hos SKK om hälsoprogram.

För att få fram dessa siffror fick en stor manuell insats göras. Upplägget blev att undersöka sex års registrerade kullar, vilken diagnos deras föräldrar hade, eller om de inte var lysta över huvud taget innan de gick i avel. Kravet på ögonlysning togs bort år 2008; de utvalda åren blev 2006, 2008, 2012, 2015, 2018, 2019. Resultatet framgår av nedanstående tabell:

	2006	2008	2012	2015	2018	2019
<i>Andel en förälder aldrig lyst</i>	1,1%	6,3%	6,4%	14,1%	16,8%	15,1%
<i>Andel båda föräldrar aldrig lysta</i>	1,1%	1,1%	1,8%	3,2%	7,1%	7,8%
Totalt antal kullar	282	352	220	185	196	179

Precis som befarats visar siffrorna att antalet hundar som aldrig blivit lysta innan avelsdebut ökat sedan kravet togs bort 2008.

Mellan var fjärde och femte kull som registrerats (2018-2019) har en eller två föräldrar som aldrig genomgått ögonlysning. Detta är högst oroande.

För att få **valphänvisning via Cocker Spanielklubben** ska föräldrar vara ögonlysta inom 2 år vid parning, och i **Rasspecifik Avelsstrategi (RAS) för cocker spaniel** rekommenderas ögonlysning vartannat år.

Det långsiktiga målet i RAS är att alla hundar som går i avel ska ha en aktuell, känd ögonstatus.

Vid årsmötet **2021** återremitterades ärendet till styrelsen för fortsatt utredning, då inget beslut i frågan kunde tas.

AK har sedan årsmötet fått styrelsens uppdrag att fortsätta ha extra koll på ett antal ögon diagnoser såsom: PPM, RD, entropion, ektropion, artresia puncta lacrimalis, distichiasis, retinopati, kongenital katarakt samt övriga katarakter.

ÖGONDIAGNOSER 2022 hämtade från SKK Avelsdata

Diagnos	Antal	
PPM, iris-iris lindrig	3	
PPM, iris-lins lindrig	1	
PPM, iris-cornea lindrig	2	
Kongenital katarakt, partiell cortex. Ärftlig	1	
Kongenital katarakt, partiell nukleus. Ärftlig	1	
Colobom, lindrig	1	
Artresia puncta lacrimalis	5	
Persisterande hyaloidkärl	1	
Övrig medfödd förändring i ögat	3	
PLD, normal	1	
Entropion, lateral	2	
Entropion, övre	1	
Entropion, undre	3	
Ektropion	2	
Makroblefaron	1	
Distichiasis	52	
Katarakt, partiell cortex främre, lindrig. Ej ärftlig	1	
Katarakt, partiell cortex främre, lindrig. Ärftlig	1	
Katarakt, partiell cortex främre, lindrig. Ärftlighet kan f.n. ej bedömas		1
Katarakt, partiell cortex bakre, måttlig. Ärftlig	1	
Katarakt, partiell cortex ekvatoriell, lindrig. Ärftlig	1	
Katarakt, partiell cortex ekvatoriell, lindrig. Ej ärftlig	1	
Katarakt, partiell cortex främre Y-söm, lindrig. Ärftlig	4	
Katarakt, partiell nukleus, lindrig. Ej ärftlig	1	
Retinopati. Ärftlighet kan för närvarande ej bedömas	1	
Retinopati. Genetisk betydelse okänd	1	
Vitreusprolaps	1	
Öga UA	233	
Öga, uppföljning	3	
Corneadystrofi	1	

Den ögon diagnos som fortsätter öka mest år efter år är distichiasis, men även artresia puncta lacrimalis har ökat. Ett flertal ärftliga katarakter har också diagnostiserats, och detta är en stor anledning till att man även bör ögonlysa för dessa diagnoser, för att få en helhetsbild hur det ser ut i och runt ögat på våra hundar som går i avel.

Under **2021** har sammanlagt 246 kullar kollats vad gäller ögonlysning av föräldrarna före parning. Av dessa 246 kullar saknar **99 kullar (40,2%)** en eller båda föräldrarna giltigt ögonlysningsresultat före parning. Detta kan jämföras med **22,9% för 2019**.

På 52 kullar (**52,5%**) saknar **båda** föräldrarna giltig ögonlysningsstatus, och på 47 kullar (**47,5%**) saknas ögonlysningsstatus på **en** förälder.

Av de 246 kullarna är 15 kullar cocker spaniels av jakttyp.

Under **2022** har sammanlagt 232 kullar kollats vad gäller ögonlysning av föräldrarna före parning. Av dessa 232 kullar saknar **161 kullar (69,4%)** en eller båda föräldrarna giltigt ögonlysningsresultat före parning.

På 100 kullar (**43,1%**) saknar **båda** föräldrarna ögonlysningsstatus, och på 61 kullar (**26,3%**) saknas ögonlysningsstatus på **en** förälder.

11 kullar (**4,7%**) saknar **både PRA DNA-test och ögonlysningsstatus** inom 2 år på **båda** föräldrarna.

35 kullar (**15,1%**) saknar **både PRA DNA-test och ögonlysningsstatus** inom 2 år på **en** förälder.

22 hanar saknar **både PRA DNA-test och ögonlysningsstatus** inom 2 år, varav 13 hanar (**59,1%**) är av jakttyp.

28 tikar saknar **både PRA DNA-test och ögonlysningsstatus** inom 2 år, varav 5 tikar (**17,9%**) är av jakttyp.

JAKTKULLAR 2022 (är inräknade i ovanstående kullar)

30 kullar (**13%**) av de 232 kullarna är av jakttyp.

6 kullar (**20%**) saknar **båda** föräldrarna ögonstatus, 11 kullar (**36,7%**) saknas på **en** förälder.

Styrelsen yrkar att man bifaller ansökan om **Hälsoprogram nivå 2** med känt ögonlysningsresultat inom 2 år före parning.

Vill årsmötet att Hälsoprogram nivå 2 för ögonlysning införs för registrering av valpar?

Styrelsen